

אין מעמידן פרק שני עבודה זרה לו.

מסורת הש"ס

(א) לנקמן לה; (ב) נבסח;
 נספק; הנשאל; (ג) שס לט.
 טל; סח; סח; סח; עה; (ד)
 עדיה פ"ח מ"ח מ"ח
 (ה) מנגיל; ב גיטין ל;
 (ו) כ"ב קיף; (ז) שבת ז;
 (ח) ז' י"ל ע"ר ארמין;
 (ט) אדוס; יע"ב; ב"ק
 טע; ז' הורו; ג;
 (י) ע"ב; (יב) וכן בכל העמוד
 היבד להבין שמה וסלל כרץ
 לגרס תלמיד שמה והלל
 רש"י; (ל) שני ע"ר לעיל ל;
 ד"ה בעל

תורה אור השלם

1. וַיֵּשֶׁב דָּנְיָאֵל עַל לְבֹ
אֲשֶׁר לֹא יִתְגַּאֲל בַּפֶּתַח בֵּית
הַמֶּלֶךְ וּבֵינָם מִשְׁתֵּי
וַיִּבְקֹשׁ מִשּׁוֹר הַסְּרִיסִים
אֲשֶׁר לֹא יִתְגַּאֲל:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה בשלמא וכו'
הא דאמר לקמן. [ועי']
דף לח ע"ב (ועיי"ש)
בתוס' ד"ה אי:

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה בשלמא
לדידי דאמרי זליפתן של
וכו' גבי חומץ לתוך
הגריסין כל"ל ותיבות אשר
שם נמחק: (ג) בא"ד
מישחא שיקא קאמר
סתם התלמוד וכו' שלא
פשט איסורו ואין רוב
וכו' לעמוד בו בשאר:

בש"מ (א) ל"מ" וז'יפתן של ב"ים אסורים ב'. קסדר נותן טעם לפגם מותר לפוס ריהטו כגון ב' תלמידי שמאי והלל סוביין נותן טעם לפגם אסור ואמר ר' יהודה נשיאה ממחזיק דברי רבי שמלאי ולקמן נמי פ"ה (דף י"א) גבי חומץ אשר שם לתוך הגריסין פסק מותר ולקמן בפירקין (דף נ"א) גבי מיסחא שיקא (ב) סתם התלמוד אי משום גיעולי עובדי כוכבים

וזליפתן של כלים טמאים אוסרתן אמו כולי
עלמא אוכלי טהרות נניהו אלא זליפתן של
כלים אסורין אוסרתן א"ל שמואל לרב
בשלמא לדידי דאמינא זליפתן של כלים
אסורין אוסרתן היינו דכי אתא רב יצחק בר
ששמואל בר מרתא ואמר דריש רבי שמלאי
בבבזיבין ⁶שמן ר' יהודה⁷ ובית דינו נמנו עליו
והתירוהו קסבר ⁸אנותן טעם לפגם מותר
אלא לדידך דאמרת דניאל גזר עליו דניאל
גזר ואתא רבי יהודה הנשיא ומבטל ליה
והתנן ⁹באין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד
חבירו אלא א"כ גדול הימנו בחכמה ובמנין
א"ל שמלאי לודא קא אמרת שאני לודאי
דמזולולו א"ל ¹⁰אשלח ליה איכסף אמר רב
אם הם לא דרשו אנן לא דרשינן והכתיב
וַיִּשֶׁם דְּנִיאל זֶל לִבּוֹ אֲשֶׁר לֹא יִתְאַל בַּפֶּתַח

בג המלך וביין משתיו בשתי משתאות הכתוב מדבר אחד משתה יין ואחד משתה שמן רב סבר על לבו שם ולכל ישראל הורה ושמואל סבר על לבו שם ולכל ישראל לא הורה ושמן דניאל גזר והאמר באל^י אבימי נותאה משמיה דרב יפיתן ושמן יינן ובנותיהן כולן משמנה עשר דבר הן וכי תימא אתא דניאל גזר ולא קיבל ואתו תלמידי דהלל ושמאי וגזור וקיבל א"כ מאי אסדותיה דרב אלא דניאל גזר עליו בעיר ואתו אינהו וגזור אפילו בשדה ור' יהודה הנשיא היכי מצי למישרא תקנתא דתלמידי שמאי והלל והתנן אין בית דין יכול לבטל דברי בית דין חבירו אלא אם כן גדול הימנו בחכמה ובמניין ועוד הא אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן בכל יכול לבטל בית דין דברי בית דין חבירו חוץ משמונה עשר דבר שאפילו יבא אליהו ובית דינו אין שומעין לו אמר רב משרשיא מה טעם הואיל ופשט^ה איסורו ברוב ישראל שמן דלא פשט איסורו ברוב ישראל דאמר רבי שמואל בר אבא אמר רבי יוחנן ישבו רבותינו ובדקו על שמן שלא פשט איסורו ברוב ישראל וסמכו רבותינו על דברי רשב"ג ועל דברי רבי אלעזר בר צדוק שהיו אומרים^ה אין גוזרין גזירה על הצבור ואא"כ רוב צבור יכולין לעמוד בה דאמר רב אדא בר אבהה מאי קרא במורה

גור על הפת אלה לפתן הוא והואלת המלך הוא ריפוש"א בלע"ו וכן ממקרא מוכיח דכמי' ונותן להם זרעונים ואין לומר שהיה נוטל פתן והיו אוכלים זרעונים בלא פת: במתני' כתב רשב"י הנשיא בר בריה ובית דינו המירוהו וחקמי דורו קצבו דבר זה במשנה שסדר רבי זקנו כי הוא ה'בלשון (מ"ב) ר"ג בנו של ר' יהודה הנשיא אומר יפה מ"ת כו' ואתו רבי יהודה הנשיא הנזכר כאן הוא ר' יה' בלשון משנה וברייתא קורא אותו הנשיא ובלשון אמורא קורא אותו נשיאה ור' יהודה הנשיא יר' שבלשון מקומות רבי יהודה הנשיא ורבותיו המירו בגיטין ובשמן ובסנדל ונראה לו שיש שם טעו' שכלל ב"ד המתיר ג' דברים כקרא ב"ד שריא ודחי א"ר יודן ב"ר זבד' שמעאל בית דינו חלוק עליו בגי' האות היא רבינו ר' הקדוש ור' יהודה לא למנות עוד אחרת שהמיר דלמחר בפרק קמא דחולין (דף י"ד) ר' יהודה לכן נקראו לו דברים הם ר' יהודה הנשיא והוא ר' יהודה נשיאה דבר כתוב שם בירושלמי לנציצין אשכח לר' שמלאי הדרומי ימיה ודרש רבי ובית דינו המירו את השמן שמואל קבל עליו ואו' אנה כתיב עלך זקן ממחר א"ל עד דלאנא תמן אנה ידע מאן ערער עליה שמלאי הדרומי א"ל רבי ובית דינו אטרח עליה ואכל: **וְיִשְׁכַּן** דניא' גזר ע"יו. ה"נ ה"מ למפךר איין אלה משום דלא' הדיב' א"ים לבשורי תקבא דשמאי' והל"ל. פרש"ם דפריך בין לרז בין לשמואל דשמואל נמי מדי' בכו'. מימא בפרק השולח (גיטין לו' וס' ד"ה אלה) גבי פרוצבול דלמר שמואל האי פרוצבול עולבנא' ומוסיק אי' אישר חילי יותר מהלל והיכי דמי אי' פשטא תקנת פרוצבול אפילו היה גדול אין י' אישר חילי הרי ר' יהודה נשיאה המיר שמן אע"פ שהיה קטן מצאנו טעם דלא פשט אסורו ו' את המיר א"ל היה ג"כ טעם דאין רוב הצבור יכולין לעמוד מאלו פרוצבול הכי דלא פשט מ"מ' ולדבר מימא הוא היאך לא פשט מאחר שהוא ריוח המלוים לכן נראה דודאי פרוצבול פשט ודקש' ב"ה' דבר דוקא אמר באם יבא אליהו ויאמר אין שומעין וכמו שמפורש בירושלמי הטעם דקדק הרב רבי אלחנן מתוך גירסת הספרים שמא' בספרים ישנים דקאמר האמר רב' מהמחיל התירוק וה"פ דשמעמין ור' יהודה נשיאה הכי אליס למישרי כו' והתן אין בית דין לנצטל ב"ה' דבר ולא הוצרך לפרש הטעם כי פשוט הוא ומשי' האמר רב משרשא מה טע' אינו יכול לנצטל ושמן לא פשט לכן דאפי' עמדו בנפשותיהם קטן יכול לנצטל ודקדק על דבר' כו' ולפיכך הותר אף ב"ד' קטן אלז דאפי' שאר דברים אף כי פשטו יכול ב"ד' וס' יכול לנצטל אישר חילי מהלל אצטלנייה ואע"פ שפשט והיך ירושלמי דפרק קמא דנבט א"ר בון אמר' ל"ם דבר אלז ב"ד' דבר אפילו גדול אינו מטביל מפני שעמדה להם בנפשותיהם פירוש

נמשמע שאתם שאסרו קודם ר' יהודה
בזר מותר ושמואל סבר כוותיה שהיה
מואל הכי הלכתא ונותן טעם לפגם
מן טעם לפגם הוא ודקדק ר"י היאך
באו לחלוק על רבותינו שמאי והלל
בדין נותן טעם לפגם להסבירו והלל
דשמן יכול להיות שמואל מטעם שלא
פשט ואין רוב הצבור יכולין
לעמוד בשאר דברים היאך הותר

רבינו חננאל

[illegible]

אי